

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

april - juni 2019.godine

The background of the page features a collage of numerous small screenshots from various eTwinning projects. These screenshots show diverse educational activities, such as art projects, science experiments, and classroom scenes, from schools in different countries. Overlaid on this collage is the eTwinning logo, which consists of two stylized human figures in yellow and purple forming a circle, surrounded by five yellow stars. Below the logo, the word "eTwinning" is written in a blue, lowercase, sans-serif font.

ETWINNING DAY 2019

#eTwinningDay

#eTw4Democracy

U ovom broju Biltena čitajte:

- eTwinning događaji u proteklom periodu
- Kako se obilježio Dan eTwinninga?
- Tema biltena: „Vršnjačko nasilje“!

eTwinning događaji u proteklom periodu

eTwinning seminar u Izmiru: „Korištenje tehnologije u obrazovanju uz eTwinning“

U periodu od 18. do 20. aprila 2019. u turskom gradu Izmiru organiziran je eTwinning seminar za početnike o korištenju tehnologije u obrazovanju.

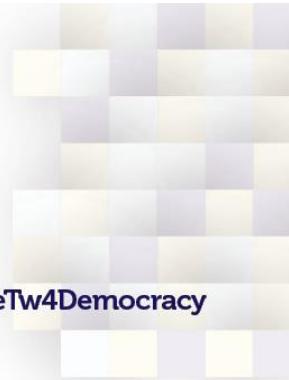
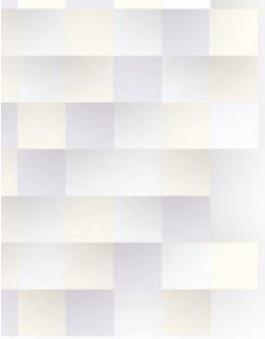
Učesnici su se upoznali s teorijskim i praktičnim načinima i primjerima upotrebe tehnologije u učionici.

Profesionalno usavršavanje na ovom seminaru iskoristili su Dragica Božić iz OŠ „Petra Bakule, Mostar, Ernad Osmić uz JU „Četvrta osnovna škola“, Brčko, i Sandrijela Kasagić iz JU „Gimnazija“, Banja Luka.

Tematske sesije i radionice kojima su naši eTwinneri prisustvovali su: „Demokratsko učestvovanje u eTwinning projektima“, „Upoznavanje s eTwinningom“, „Kako pokrenuti kvalitetan eTwinning projekt“ i „Veb-alati i primjeri dobre prakse“. Također, učesnici su unaprijedili znanje o prepoznavanju i uvažavanju različitih potreba i mogućnosti učenika, kao i o mogućnostima profesionalnog usavršavanja i razvijanja digitalnih vještina.

Ljubazni domaćini eTwinning seminara potrudili su se upoznati eTwinne're i sa bogatom i raznolikom kulturom i tradicijom Izmira i okoline.

eTwinning

Radionica za profesionalni razvoj na Kipru: Mijenjanje školske kulture – u smjeru demokratke škole

eTwinneri iz Bosne i Hercegovine imali su priliku učestvovati na još jednom e-Twinning događaju – eTwinning radionici za profesionalni razvoj namijenjenoj nastavnicima razredne nastave.

Radionici, koja je održana u Limasolu na Kipru u periodu od 16. do 18. maja, prisustvovalo je 90 e-Twinnera i stručnjaka iz 23 evropske zemlje. Iz BiH priliku za profesionalno usavršavanje su iskoristile Rasema Delić iz bihaćke Osnovne škole „Harmani I“ i Dijana Dorfer Galijašević iz sarajevske Osnovne škole „Safvet-beg Bašagić“.

Pozdravnom dobrodošlicom radioniku je otvorio Hristos Hadžiantanasiu (Christos Hadjiathanasiou), direktor Odjeljenja osnovnog obrazovanja pri Ministarstvu obrazovanja i kulture na Kipru, istakavši tom prilikom važnost nastavnika u široj društvenoj zajednici:

„Mi, kao nastavnici, imamo važnu ulogu u društvu, kao i prema tome u kakvom društvu želimo živjeti.“

Prateći demokratsku participaciju, kao centralnu temu ovogodišnjeg e-Twinninga, fokus radionice je, između ostalog, bio i na tome kako obrazovanje može promovisati učešće etničkog i demokratskog građanstva.

Više informacija na sljedećem linku:

<https://aposo.gov.ba/bs/radionica-za-profesionalni-razvoj-na-kipru-mijenjanje-skolske-kulture-%e2%80%a2-u-smjeru-demokratske-skole/>

eTwinning Slavic seminar u Sofiji: „eTwinning aktivnosti izvan učionice“

Sofija u Bugarskoj bila je od 16. do 18. maja 2019. domaćin seminara „eTwinning aktivnosti izvan učionice“ – eTwinning Slavic seminara na kojem su učestvovali i dvije nastavnice iz Bosne i Hercegovine: Ivana Božičković iz Osnovne škole „Sveti Sava“, Modriča, i Jasna Čolović Rosić iz Srednje tehničke škole grafičkih tehnologija, dizajna i multimedije, Ilijadža. Osim iz BiH, seminar je okupio i 52 učesnika iz još sedam zemalja: Češke, Slovačke, Srbije, Hrvatske, Bugarske, Slovenije i Poljske.

U plenarnom dijelu seminara učesnici su saznali na koji je način najbolje iskoristiti mogućnosti eTwinninga, integrirati eTwinning projekte u nastavni proces te isplanirati i realizovati kvalitetan projekt koji će osigurati dobijanje oznake kvaliteta.

Praktični dio seminara sastojao se od četiri radionice temeljene na korelaciji nastavnih predmeta i podučavanja izvan učionice kroz eTwinning projekte.

Na radionici *Istražimo grad!* učesnici su imali priliku naučiti kako da koriste alat Google Maps u kreiranju vlastitih karata kojima su dodavali fotografije i tekst te rute sa udaljenostima.

Radionica *Razvoj vještina 21. vijeka kroz umjetnost* zasnivala se na razvijanju vještina komunikacije, saradnje i kreativnosti. Vježbom kreiranja Tangrama naučili su kako unaprijediti kvalitet timskog rada te razvijati komunikacijske vještine, kao i kritičko mišljenje članova grupe.

Na radionici *IKT za aktivnosti izvan učionice* upoznali su se sa interaktivnim digitalnim resursima poput Scribble Map; H5P – Virtual Tour (360); H5P – Interactive video, koje pomažu da aktivnosti na otvorenom budu zanimljivije za sve učesnike.

Učesnici su tokom seminara imali priliku i pronaći partnere za rad te na licu mjesta pokrenuti kvalitetne eTwinning projekte.

eTwinning radionica za TTI inicijativu u Briselu

Bosna i Hercegovina, kao i sve države uključene u eTwinning program, od ove godine je obavezna realizovati aktivnosti TTI inicijative – eTwinning inicijative za ustanove koje obrazuju buduće nastavnike za sve nivoe obrazovanja. Potpisivanjem zajedničkog memoranduma sa tri univerziteta, Bosna i Hercegovina je započela realizaciju ovih aktivnosti, i to sa Fakultetom prirodoslovno-matematičkih znanosti Sveučilišta u Mostaru, Filozofskim fakultetom Univerziteta u Banjoj Luci i Pedagoškim fakultetom Univerziteta u Bihaću. Povodom planiranja aktivnosti, umrežavanja i internacionalizacije ustanova, u Briselu je od 27. do 29. maja održana radionica za obrazovne ustanove ovog profila na kojoj su učestvovali i predstavnici iz BiH: dr. sc. Karmelita Pjanić, doc. dr. sc. Anita Lukenda i prof. dr. Tamara Pribišev Beleslin. Učesnici su prisustvovali obuci za TTI te učili iz uspješnih praksi zemalja koje već duže vrijeme realizuju slične aktivnosti kao što su Italija, Poljska i Belgija.

eTwinning Galaksija

Obilježavanje 9. maja – Dan eTwinninga

eTwinning je moguć samo zbog postojanja osnovnih vrijednosti demokratskog učestvovanja.

Fokus ovogodišnjeg eTwinninga je u važnosti zajedničkog rada i postignuća i promovisanju najvažnijih aktera eTwinninga – nastavnika, učenika i njihovih glasova.

Simbolično, tokom Dana Evrope 9. maja slavili smo eTwinning i predstavili godišnju temu Demokratsko učestvovanje.

Također, eTwinneri su obilježili ovaj dan putujući do pet planeta eTwinning galaksije i upoznavajući se s aktivnostima Proljetne kampanje. Nastavnici su osmišljavali svoju eTwinning galaksiju biranjem omiljenih ideja s ovih planeta te su dijelili svoje postere i videozapise u Grupi za kampanju koristeći hashtag #eTwinningDay na Facebooku, Twitteru i Instagramu.

Ispod možete pogledati sve doprinose na Padletu i istražiti hashtag #eTw4Democracy na Facebooku, Twitteru i Instagramu.

Više informacija na sljedećem linku:

<https://www.etwinning.net/bs/pub/highlights/celebrating-etwinning-day-2019.htm>

Tema Biltena: Vršnjačko nasilje

Tri intervencije za smanjenje vršnjačkog nasilja u školama

Osoba nije u stanju plivati ako se bori da pluta. Ako ljudi redovno pate od nesigurnosti, neće slijediti više ciljeve – neće biti produktivni niti živa bića, a niti kreativni. Ovim se opažanjem psihologa Abrahama Maslowa objašnjava glavni učinak vršnjačkog nasilja: činjenica da učenici koji su doživjeli nasilje često prestaju učiti. S druge strane, također, trpe posljedice – na primjer, posmatrači se osjećaju krivim i imaju nezdravo gledište dinamike snage. Srećom, u okviru projekata u nastavku razvili su se načini kako podržati nastavnike u rješavanju tog ozbiljnog problema.

intervencija: Grupne norme

Vršnjačko nasilje grupni je fenomen – zato, da bi se problem rano shvatio, u okviru [inicijative KiVa](#) odlučeno je fokusirati se na grupne norme.

Posebnim kurikulumom u kojem se ističu lekcije i internetske igre, u okviru inicijative KiVa djeca se podučavaju na način da ne budu podsticani na vršnjačko nasilje već da ih se potiče da podržavaju svoje ranjive vršnjake. Te se aktivnosti kurikuluma nazivaju opće aktivnosti i namijenjene su sprečavanju nastanka vršnjačkog nasilja. Naravno, programom se također omogućavaju navedene aktivnosti, u slučajevima kada je vršnjačko nasilje već nastalo. Time su obuhvaćene direktnе i grupne rasprave između školskog tima u okviru inicijative KiVa i dotičnih učenika kao i podrška od kolega učenika koji su doživjeli vršnjačko nasilje.

Postoji niz programa protiv vršnjačkog nasilja, ali inicijativa KiVa ističe se time da je strogo ispitana. U Finskoj je bila procijenjana u nasumice konrolisanom eksperimentu koji obuhvata ukupno 234 škole – nakon čega je značajnih 98% učenika koji su doživjeli vršnjačko nasilje izjavilo da se njihovo stanje poboljšalo. Inicijativa KiVa obuhvata licencirane partnera u četrnaest zemalja i ispitana je ili se ispituje u još osam zemalja.

Inicijativa KiVa izrađena je na Univerzitetu Turku u Finskoj i finansiralo ju je finsko Ministarstvo obrazovanja i kulture.

intervencija: Osposobljavanje

Vršnjačko nasilje je složeno, i od nastavnika kao i od učenika se ne može očekivati da imaju automatsku unutrašnju spoznaju o tome. U okviru projekta ENABLE tražio se holistički pristup problemu, podučavajući učenike, osoblje i roditelje/staratelje o kombinaciji socijalnog i emocionalnog učenja (SEU) i podrške vršnjacima.

Njegova strategija uglavnom je obuhvatala skup od 10 modula SEU-a, koji se sastoje od nastavnih planova, prezentacija u obliku slajdova i resursnih listova. Druge važne komponente čine Program podrške vršnjaka, koji se sastoji od cijelodnevnog kursa osposobljavanja i kombinacije sedmičnih sekcija, ideja kampanja i školskih aktivnosti; webinara za provođenje projekta ENABLE; te resursa za roditelje i staratelje.

Možete pregledati niz materijala na navedenoj stranici ili jednostavno učitati brošuru projekta ENABLE u kojoj se opisuje sveobuhvatni pregled resursa za sve zainteresirane stranke.

Projektni partneri izradili su i izvještaj o vršnjačkom nasilju, koje obuhvata sve vrste tema: definicije i vrste vršnjačkog nasilja, dječije tumačenje, poređenje prema dobi/zemlji/spolu, ključne intervencijske programe i još mnogo toga. Dostupno je i kao sažetak.

Projekt ENABLE bio je projekt koji je finansirao EU uključujući Belgiju, Hrvatsku, Dansku, Grčku i UK i provodio se tri godine (2014–2016). Mrežna stranica projekta ENABLE dostupna je na svim jezicima partnerskih zemalja.

intervencija: Zajednica

Iako je vršnjačko nasilje često povezano sa školom, škola nije jedino mjesto gdje se pojavljuje. Moguće je da se pojavljuje u svim kontekstima djetinjstva i adolescencije, kao što su porodica, okolina i, naravno, internet. Iz tog razloga u okviru projekta From Peer to Peer vršnjačko nasilje se rješavalo iz teritorijalne perspektive temeljene na zajednici. Dok su učenici provodili projektne aktivnosti s ciljem rješavanja vršnjačkog nasilja, niz institucija sarađivalo je sa istim ciljem: vjećnice, škole, univerziteti, udruženja obrazovnih i istraživačkih centara, regionalne vlade i institucije koje pružaju neformalno osposobljavanje. Zaključci tih međunarodnih partnerstava bili su vratiti se na lokalni nivo, putem radionica, konferencija, sastanaka, pilot-projekata i šire.

Projektni najvažniji rezultati obuhvataju besplatni masovni internetski kurs (MOOC) i temeljnu studiju o najnovijim dostignućima o vršnjačkom nasilju u Evropi.

Projekt From Peer to Peer bio je Strateško partnerstvo u okviru programa Erasmus+ između Belgije, Grčke, Mađarske, Italije, Portugala, Rumunije i Španije (koordinatora projekta). Provodio se od 2016. do 2018. te je bio osmišljen kao primjer dobre prakse.

Tekst preuzet sa: <https://www.schooleducationgateway.eu/hr/pub/latest/practices/bullying-in-schools.htm>

Za više sadržaja na temu posjetite linkove:

<https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/preventing-bullying-and-violence>

http://www.actionantibullying.eu/index.php?option=com_content&view=featured&Itemid=793

Mentorstvo u školama

Pridružite nam se na ovom kursu i istražite kako mentorstvo može osnažiti i podržati rad nastavnika u školama. Kurs podržava mentorski rad s nastavnicima nudeći različite strategije i alate u tom procesu, kao i primjere uspješnih mentorskih pristupa koji vode do učinkovitijih, sretnijih i uspješnijih nastavnika.

Više informacija na sljedećem linku:

http://academy.schooleducationgateway.eu/web/mentoring-in-schools?utm_medium=email&utm_source=etwinning+WD&utm_campaign=Mentoring+MOOC

Znanje nije dovoljno, moramo ga primijeniti.

Htijenje nije dovoljno, moramo djelovati.

Bruce Lee

